

Żywa historia Gorlic — drugi wywiad z panią Dorotą Żmijowską

Wywiad z panią Dorotą Żmijowską, emerytowaną bibliotekarką dotyczący jej rodziny, miejscowości Łużna i jej mieszkańców, uprawy ziemi oraz teatru amatorskiego założonego w Łużnej w 1911 roku.

Dorota Żmijowska

Urodziła się 24 kwietnia 1937 roku w Łużnej. Ukończyła szkołę podstawową w Łużnej, gorlickiego „Kromera” i Studium Bibliotekarskie w Krakowie (1982 r.). Po maturze, przez trzy lata, pracowała w Wytwórni Ozdób Choinkowych w Jaśle (1955–1958). W latach 1965–1970 była dyplomowanym instruktorem gospodarstwa domowego w Łużnej. W 1971 roku zaczęła pracować jako bibliotekarka, najpierw w Stróżach, a od 1973 roku w Powiatowej Bibliotece Publicznej w Gorlicach — w Wypożyczalni dla Dorosłych. Na emeryturę przeszła w 1993 roku.

Podziękowanie

Serdecznie dziękujemy pani Teresie Boryczko za pomoc w poszukiwaniu osób chętnych do udzielenia wywiadu.

Zapraszamy do galerii fotografii dostępnej na dole strony.

Wywiad z panią Dorotą Żmijowską przeprowadzony 22 lutego 2025 roku przez Urszulę Karasińską w Łużnej.

Spis treści:

[00:00:12](#) — „Urodziłam się w Łużnej” — opowieść o rodzinie, dziadek Franciszek Michalik „Mościarz” (budowniczy drewnianych mostów) i kasjer w Kasie Stefczyka w Łużnej, zwany też „Kasyjerem”

[00:05:20](#) — „U nas na roli gospodarzyły kobiety” — wzajemna pomoc sąsiedzka w pracach

[00:10:18](#) — „Pamiętam czasy okupacji i zmasakrowanego przez Gestapo sąsiada Stanisława Kubicza, szewca”

[00:16:37](#) — po wojnie, wyjazd kilkunastu rodzin z Łużnej w olsztyńskie

[00:17:46](#) — łapanka w Łużnej, kryjówka w sianie

[00:20:45](#) — życie biedoty wiejskiej podczas okupacji

[00:22:57](#) — po wojnie, obowiązkowe dostawy z gospodarstw rolnych

[00:24:11](#) — po wojnie, w szkole — brak zeszytów, szkolna wycieczka z Łużnej na Wystawę Ziemi Odzyskanych we Wrocławiu (1948 r.)

[00:25:45](#) — uprawa ziemi po wojnie, początek mechanizacji w latach sześćdziesiątych, organizacja kółek rolniczych wypożyczających maszyny rolnicze

[00:27:43](#) — teatr amatorski w Łużnej (założony w 1911 r.) — ksiądz Władysław Kędra (założyciel teatru), organista

Władysław Leśkiewicz (założyciel chóru i orkiestry dętej) — od początku działalności Dorota Żmijowska (wraz z rodziną) angażowała się w te przedsięwzięcia

[00:31:03](#) — zakup folwarku w Łużnej przez Stanisława Czuchnowskiego (ojca pisarza), nauka chłopów kultury rolnej, sadownictwa — opis sadu Czuchnowskiego

[00:33:00](#) — wspomnienie ostatniego dziedzica Łużnej, hr. Skrzyńskiego z Zagórzan

[00:35:15](#) — cd. opowieści o łuzniańskim teatrze — scena w budynku mleczarni, stroje i rekwizyty w większości wykonywane we własnym zakresie, książka Bronisława Kusia pt. Łużna 90 lat pejzażu kultury

[00:38:55](#) — osoby prowadzące teatr w Łużnej: Władysław Kędra, Władysław Leśkiewicz, Jan Tomasik, Wiesław Worytko

[00:39:15](#) — okres międzywojnia: założenie zespołu tanecznego i chóru przez znanego etnografa Adama Wójcika, opis strojów ludowych

[00:41:00](#) — lata sześćdziesiąte — reaktywacja teatru, wystawienie pierwszej sztuki w 1965 r. (W. Worytko)

[00:43:05](#) — bracia Doroty Żmijowskiej

[00:46:44](#) — „Mieszkali tutaj [w Łużnej, okres międzywojnia] przeciekawi ludzie” — opowieść o Franciszku Stępnio (fotograf) i jego samodzielnie skonstruowanym projektorze oraz o wyświetlaniu niemych filmów w sali mleczarni. Opowieść o rodzinie Jamerów (rzeźbiarze-kamieniarze), o Józefie Habaju (malarz-samouk)

[00:52:40](#) — Żydzi w Łużnej

[00:54:25](#) — wspomnienie Władysława Wałęgi, ucznia Żyda Jakuba Pellera, składacza kości